

QORTI TAL-APPELL KRIMINALI

Onor. Imħallef Dr. Neville Camilleri
B.A., M.A. (Fin. Serv.), LL.D., Dip. Trib. Eccles. Melit.

Appell Numru 296/2018

Il-Pulizija

vs.

Andrea Maria Scopazzi

Illum 25 ta' Lulju 2023

Il-Qorti,

Rat l-imputazzjonijiet miġjuba kontra l-appellanti **Andrea Maria Scopazzi**, detentriċi tal-Karta tal-Identita' bin-Numru 156396(M), akkużata quddiem il-Qorti tal-Magistrati (Malta) talli fis-6 ta' Diċembru 2015 f'xi ħin bejn is-13:00hrs u l-17:00hrs għewwa l-Belt Valletta:

1. ikkomettiet serq ta' *wallet* b'diversi dokumenti fosthom HSBC card u HSBC Visa card maħruġa mill-HSBC, f'isem Liza Parlato Trigona;

2. meta sabet hwejjeg li jkunu naqsu lil xi persuna jew li din tkun tilfet, ma għarrfitx bihom, fi żmien tlitt ijiem, lill-Pulizija Eżekuttiva;
3. bi hsieb li tagħmel delitt, uriet dan il-hsieb b'atti esterni u tat bidu għall-eżekuzzjoni tad-delitt ta' serq b'uzu ta' karta ta' kreditu għad-dannu ta' Liza Parlato Trigona u/jew persuni oħra, liema delitt ma ġiex esegwit minhabba xi haġa aċċidentali u indipendenti mill-volonta' tagħha liema delitt li kieku sar kien ikkwalifikat bil-valur;
4. b'mezzi kontra l-liġi, jew billi għamlet uzu ta' ismijiet foloz, jew ta' kwalifiki foloz, jew billi nqdiet b'qerq ieħor, ingann, jew billi wriet haġa b'oħra sabiex iġġieghel titwemmen l-eżistenza ta' intrapriżi foloz, jew ta' hila, setgħa fuq hadd ieħor, jew ta' krediti immaginarji, jew sabiex tqanqal tama jew biza' dwar xi grajja kimerika uriet dan il-hsieb b'atti esterni u billi tat bidu għall-eżekuzzjoni tad-delitt, liema delitt ma ġiex esegwit minhabba xi haġa aċċidentali u indipendenti mill-volonta' tagħha għad-dannu ta' Liza Parlato Trigona u/jew persuni oħra;
5. ikkommettiet reat waqt li kienet taħt Ordni ta' *Probation*, liema sentenza ingħatat mill-Qorti tal-Maġistrati preseduta mill-Maġistrat Dr. A. Vella LL.D nhar it-8 ta' Mejju 2014 liema sentenza saret definittiva u ma tistax tiġi mibdula.

Il-Qorti ġiet mitluba li, f'każ ta' htija, titratta ma' l-imputata li hija reċidiva *ai termini* ta' Artikoli 49, 50 u 261 tal-Kapitolu 9 tal-Liġijiet ta' Malta u dan wara diversi sentenzi li saru definittivi.

Rat is-sentenza tal-Qorti tal-Maġistrati (Malta) bħala Qorti ta' Ġudikatura Kriminali fejn il-Qorti wara li rat Artikoli 41, 49, 50, 261, 267, 308 u 340(c) tal-Kapitolu 9 tal-Liġijiet ta' Malta, fuq ammissjoni, sabet lill-imputata haġta tal-imputazzjonijiet kif dedotti kontra tagħha u kkundannatha sena prigunerija.

Rat ir-Rikors tal-appellanti pprezentat fit-2 ta' Lulju 2018 fejn talbet lil din il-Qorti sabiex: *"jogħgobha thassar, tirrevoka u tvarja s-sentenza mogħtija mill-Qorti tal-Maġistrati (Malta) bhala Qorti ta' Ġudikatura Kriminali datata fil-21 ta' Ġunju 2018 billi tbiddel, thassar u tirrifirma l-piena nfitta ai termini tal-liġi."*

Rat l-atti u d-dokumenti kollha.

Rat illi dan l-appell gie assenjat lil din il-Qorti kif preseduta fid-9 ta' Jannar 2023 b'"Assenjazzjonijiet ta' Kawżi u Doveri" mogħti mis-S.T.O. Prim'Imħallef Mark Chetcuti.

Rat il-fedina penali aġġornata tal-appellanti eżebita mill-Prosekuzzjoni fuq ordni tal-Qorti.

Rat it-traskrizzjoni tas-sottomissjonijiet bil-fomm li kienu saru quddiem din il-Qorti kif diversament preseduta.

Ikkunsidrat

Illi fir-Rikors tal-Appell tagħha l-appellanti titlob li din il-Qorti tbiddel, thassar u tirrifirma l-piena nflitta mill-Ewwel Qorti.

Illi minkejja dak li jingħad fir-Rikors tal-appell tal-appellanti, din il-Qorti hija tal-fehma li jkun opportun li f'dan l-istadju tinnota s-segwenți:

- is-sentenza appellata ġgib id-data tad-19 ta' April 2018 - din id-data tidher fuq l-ewwel paġna tagħha (*a fol. 92*);
- mill-verbali miżmuma quddiem l-Ewwel Qorti l-uniku wieħed li jgħid li nġhatat is-sentenza u li l-kawża ġiet deċiża kien dak tas-seduta tal-21 ta' Ġunju 2018 (*a fol. 91*);
- il-verbal tas-seduta tad-19 ta' April 2018 (id-data li tidher fuq is-sentenza appellata) ma jgħidx li nġhatat is-sentenza u anqas li l-kawża ġiet deċiża (*a fol. 87*).

Illi l-gurisprudenza tghallem li mhux kull irregolarita' jew imprecizjoni li jista' jkun hemm fis-sentenza mogħtija mill-Qorti tal-Maġistrati twassal għan-nullita' tagħha. Artikolu 382 tal-Kapitolu 9 tal-Liġijiet ta' Malta jistabbilixxi r-rekwiżiti ta' sentenza valida. Artikolu 382 tal-Kapitolu 9 tal-Liġijiet ta' Malta jgħid hekk:

“Il-Qorti, meta tagħti s-sentenza kontra l-imputat, għandha tghid il-fatti li tagħhom dan ikun gie misjub hati, tagħti l-piena u ssemmi l-artikolu ta' dan il-Kodiċi jew ta' kull liġi oħra li tkun tikkontempla r-reat.”

Illi għandu jingħad li n-nuqqas ta' osservanza ta' wieħed jew iktar mir-rekwiżiti msemmija f' Artikolu 382 tal-Kapitolu 9 tal-Liġijiet ta' Malta jwassal għal nuqqas ta' hteġa formali essenzjali li timpingi fuq is-sentenza u l-alidita' tagħha. F'diversi sentenzi¹ mogħtija minn din il-Qorti diversament preseduta ngħad kif l-elementi msemmija f' Artikolu 382 tal-Kapitolu 9 tal-Liġijiet ta' Malta huma meqjusa *ad validitatem* u jridu jiġu osservati skrupolożament. Din l-iskrupolożita' fl-osservanza ta' dawn ir-rekwiżiti mhix sempliċi formalizmu iżda hija bbażata fuq il-hteġa li s-sentenza tal-Qorti tal-Maġistrati tkun ċara u ma toħloq l-ebda incertezza f'moħħ l-imputat għal dak li jirrigwarda d-dikjarazzjoni ta' htija fil-konfront tiegħu.

Illi b' daqshekk ma jfissirx li s-sentenzi tal-Qorti tal-Maġistrati jridu jkunu eżenti minn kull forma ta' żball jew ineżattezza, anke jekk tkun relattivament żgħira jew minuri. Spiss jiġri li s-sentenzi tal-Qorti tal-Maġistrati jkun fihom ineżattezzi li pero' mhux neċessarjament iwasslu għan-nullita' tas-sentenza.

Illi għandu jingħad li n-nuqqas ta' indikazzjoni preċiża tad-data fuq sentenza mogħtija mill-Qorti tal-Maġistrati mhix waħda minn dawk ir-rekwiżiti li jinsabu mnizzlin f' Artikolu 382 tal-Kapitolu 9

¹ Ara **Il-Pulizija vs. Joseph Farrugia** (28 ta' Mejju 1987), **Il-Pulizija vs. Anthony Zahra** (26 ta' Mejju 1994), **Il-Pulizija vs. Joseph Muscat** (10 ta' Ġunju 1994), **Il-Pulizija vs. Stephen Bonsfield** (Numru 327/2005 - 27 ta' April 2006), **Il-Pulizija vs. Robert Farrugia** (Numru 357/2014 - 19 ta' Novembru 2015), **Il-Pulizija vs. Philip Zahra** (Numru 348/2015 - 28 ta' Settembru 2017), **Il-Pulizija vs. Nutar Peter sive Pierre Falzon** (Numru 384/2018 - 17 ta' Jannar 2019).

tal-Liġijiet ta' Malta. Izda dan in-nuqqas gie interpretat mill-ġurisprudenza bħala nuqqas ta' dettall indispensabbli għall-validita' ta' dik is-sentenza. Id-data tas-sentenza mhix formalizmu żejjed izda parti essenzjali mis-sustanza tas-sentenza in kwantu tipprovdi ċertezza dwar iż-żmien tal-ġudizzju. Huwa rekwiżit tant ovvju kwantu jassigura r-retta amministrazzjoni tal-ġustizzja minhabba li minbarra li jiċċirkoskrivi l-parametri temporali perentorji tad-dritt tal-appell tal-partijiet minn dak il-ġudizzju, jistabbilixxi wkoll il-punt tat-tluq minn meta ċerti konsegwenzi tas-sejbien ta' htija jistgħu jibdew jiskattaw.

Illi huwa minnu li n-nuqqas ta' harsien tad-dispożizzjonijiet ta' Artikolu 382 tal-Kapitolu 9 tal-Liġijiet ta' Malta jikkontemplaw il-piena tan-nullita' tas-sentenza b'mod tassattiv biss f'każ fejn tinghata sentenza kontra l-imputat. Izda r-rekwiżit tad-data fuq sentenza penali hija rekwiżit tant ovvju daqskemm indispensabbli li n-nuqqas ta' indikazzjoni preċiża tagħha fuq is-sentenza nnifisha huwa meqjus mill-ġurisprudenza bħala nuqqas ta' tharis ta' regola t'ordni pubbliku li jwassal anki għan-nullita' tas-sentenza sollevabbli *ex officio*. Dan huwa riskontrabbli f'sentenzi ta' din il-Qorti diversament preseduta f'kawzi, fejn kienet tirriżulta diskrepanza bejn id-data mnizzla fil-kopja formali tas-sentenza mogħtija u dik id-data mnizzla fl-atti processwali, fosthom fil-kawzi **Il-Pulizija vs. Peter Axisa** (Numru 556/2015) deċiża fit-30 ta' Novembru 2017, **Il-Pulizija vs. Joseph Mifsud** (Numru 160/2019) deċiża fit-3 ta' Diċembru 2019 u **Il-Pulizija vs. George Gatt** (Numru 260/2017) deċiża fil-25 ta' Ġunju 2020.

Illi din il-Qorti tagħmel riferenza għas-sentenza mogħtija minn din il-Qorti diversament preseduta fit-8 ta' Lulju 2022 fl-ismijiet **Il-Pulizija vs. Justin Mallia** (Numru 43/2022) fejn inghad hekk:

“Illi din il-kawza titratta dwar l-eċċezzjoni sollevata mid-difiza li s-sentenza mogħtija mill-Qorti tal-Maġistrati bħala Qorti ta' Ġudikatura Kriminali hija nulla u dan għaliex għandha żewġ dati registrati. Hemm id-data tat-13 ta' Jannar 2022 li tidher fuq il-kopja tas-sentenza esebita mid-difiza fuq il-parti warrani tagħha qabel il-

firma tal-Maġistrat u fil-parti ta' quddiem taht isem il-Maġistrat hemm indikat data differenti u cioè nhar il-31 ta' Jannar 2022.

Jidher ukoll li fil-kopja li hemm esebita l-Qorti li giet esebita flimkien mal-proċess meta gie ntavolat ukoll hemm żewġ dati, hemm id-data tat-13 ta' Jannar, 2022 fuq il-parti ta' wara u tispjega li tali data saret bħala korrezzjoni wara li d-Deputat Reġistratur tal-Qorti Lorianne Spiteri ndunat b'dan l-iżball.

Għalhekk dak li qed jistqarr l-Avukat difensur Dr. Franco Debono u cioè li hemm żewġ dati fuq l-istess sentenza huwa minnu minn ezami ta' l-istess sentenza.

Din il-Qorti semgħet lill-Uffiċjal tal-Qorti nhar it-30 ta' Ġunju 2022 Lorianne Spiteri u din spjegat li in effetti hija tokkupa l-kariga ta' Deputat Reġistratur fil-Qorti tal-Maġistrati li tippresjedi l-Maġistrat Dr. Nadine Lia. Murija s-sentenza esebita fl-atti *a fol. 79 et seq.* tghid li kienet hi li għamlet il-korrezzjoni fuq il-parti ta' wara din is-sentenza u cioè li hi bidlet id-data mit-13 ta' Jannar għall-31 ta' Jannar 2022 u dan wara li għarfet il-firma tagħha.

Mistoqsija jekk għamlitx din il-korrezzjoni qabel ma nġhatat is-sentenza jew wara tghid li ma tiftakarx. Mistoqsija jekk fil-fatt kienitx anke saħansitra rreġistrat din is-sentenza fil-*LECAM system* b'żewġ dati tghid li jista' jkun. Mistoqsija jekk il-korrezzjoni saritx wara li kien induna biha l-avukat difensur tal-akkużat, tghid li setgħa kien il-każ u għalhekk li tali korrezzjoni saret wara li kien gie ntavolat dan l-appell. Tghid li qatt ma saret korrezzjoni fil-kompjuter fejn kienet '*saved*' is-sentenza.

Fil-kawża **Il-Pulizija vs. Aryna Zrakava** deċiża nhar l-10 ta' Diċembru 2019 din il-Qorti stqarret li hija s-sentenza

fil-forma stampata, li tkun tinsab fil-proċess, u debitament iffirmata mill-Maġistrat li jkun pronunzjaha, li għandha tkun ritenuta dik li tohloq stat fil-konfront ta' terzi filwaqt li dak li wiehed isib miktub mill-Maġistrat fuq il-komparixxi jew fuq dokument iehor għandhom jiġu ritenuti bħala li huma l-appunti tal-Maġistrat li jkun niżżel matul id-dibattitu tal-kawża u dawn ma jistgħux jitqiesu li jiffirmaw is-sentenza vera u proprja tal-Qorti tal-Maġistrati.

Illi din il-Qorti tagħmel referenza għal sentenza mogħtija minn din il-Qorti **Il-Pulizija vs. Joseph Mifsud**² fejn għamlet referenza għal sentenza oħra mogħtija minn din il-Qorti diversament preseduta fl-ismijiet **Il-Pulizija vs. Peter Axisa**³ fejn il-fatti tal-każ kienu kon simili fis-sens li dik il-Qorti osservat illi s-sentenza appellata għib id-data tal-10 ta' Diċembru, 2016 meta l-atti jindikaw illi f'dik id-data l-atti kienu ilhom konkluzi sa mill-10 ta' Diċembru 2015 u f'dik il-kawża fejn kien hemm data hażina fis-sentenza l-Qorti għaddiet biex tilqa' l-aggravju ta' nullita' u annullat is-sentenza mogħtija.

Illi fil-każ odjern kif onestament xehdet Lorianne Spiteri ma jirrizultax jekk il-korrezzjoni saret qabel ma nġhatat is-sentenza jew wara li nġhatat. Anzi *siccome* s-sinjorina Spiteri qalet li fil-kompjuter is-sentenza għadha *saved* b'zewġ dati il-probabilita' hi li l-korrezzjoni fuq is-sentenza esebita f'dawn l-atti saret wara li ġie ntavolat ir-Rikors ta' l-appell ta' Dr. Franco Debono.

Illi a bażi ta' dan l-insenjament din il-Qorti ser ikollha tiddikjara din is-sentenza ukoll nulla u bla effett stante li hija karenti minn dettall indispensabbli għall-validita' tagħha."

² "Deċiża mill-Qorti tal-Appelli Kriminali nhar it-3 ta' Diċembru 2019."

³ "Deċiża mill-Qorti tal-Appelli Kriminali nhar it-30 ta' Novembru 2017."

Illi din il-Qorti tagħmel riferenza wkoll għas-sentenza mogħtija minn din il-Qorti diversament preseduta fit-23 ta' Marzu 2023 fl-ismijiet **Il-Pulizija vs. Joseph Pullicino** (Numru 249/2022) fejn inghad hekk:

“11. Mill-atti proċesswali jirriżulta li s-sentenza stampata mir-Registratur ġiet iffirmata mhux biss minnha iżda wkoll mill-Maġistrati. Din allura hija l-kopja uffiċjali li tikkostitwixxi stat fil-konfront ta' terz. Ġara f'dan il-każ li d-data ta' din is-sentenza hija indikata li nġhatat fit-3 ta' Mejju 2022. Iżda hemm ukoll il-verbal tas-seduta datat 18 ta' Mejju 2022 fih ukoll imniżżel notamenti li jindikaw dak li l-Maġistrat riedet li tkun il-parti dispozittiva tas-sentenza. Iżda, kif intwera iżjed il-fuq, dan il-verbal ma jistax jitqiesx bħala sostitut għall-kopja uffiċjali tas-sentenza li tinsab f'pagna 90 u l-anqas jista' jagħmel tajjeb għan-nuqqasijiet tagħha. B'dan il-mod allura ċ-ċertezza tal-Ġudikat ġie mxejjen in kwantu l-verbal jgħid li d-deċiżjoni ttieħdet fit-18 ta' Mejju 2022 mentri l-kopja uffiċjali tas-sentenza tgħid li din inghatat fit-3 ta' Mejju 2022. Din id-diskrepanza sfortunata, għalkemm hija probabbilment frott ta' żball fit-tipa, mhix meqjusa mill-ġurisprudenza bħala żball sanabbli meta jkun sar fid-data ta' meta ġiet pronunzjata s-sentenza. Għalhekk l-ewwel aggravju tal-Avukat Ġenerali jimmerita li jiġi milqugħ.”

Illi minkejja li dak li nġhad fis-sentenzi hawn fuq ikkwotati ma kienx identiku eżatt għall-każ li għandha quddiemha din il-Qorti, din il-Qorti tinnota li l-fatt li fis-sentenza appellata hemm imniżżla data ta' meta suppost inghatat meta ma jirriżultax li s-sentenza inghatat dakinhar jwassalha sabiex tabbraċċja l-insenjamenti hawn fuq ikkwotati u b'hekk din il-Qorti ser tirrevoka s-sentenza appellata u tiddikjaraha nulla. Il-fatt li hemm data fuq is-sentenza appellata li ma jirriżultax li hija d-data ta' meta suppost inghatat ma jistax jitqies bħala *lapsus calami vel computeri*.

Illi din il-Qorti terġa' tagħmel riferenza għas-sentenzi fl-ismijiet **Il-Pulizija vs. Justin Mallia** u **Il-Pulizija vs. Joseph Pullicino** msemmija aktar 'il fuq f'din is-sentenza u b'halhom ser tibgħat l-atti proċesswali lill-Ewwel Qorti sabiex l-appellanti ma tiġix ipprivata mill-benefiċċju tad-*doppio esame* b'dan illi jiġi speċifikat li din il-Qorti mhijiex qed tannulla l-proċeduri kollha li saru quddiem l-Ewwel Qorti pero' l-appellanti trid titpogġa mill-ġdid fil-pożizzjoni li kienet immedjatament qabel ma ġiet ippronunzjata s-sentenza appellata.

Decide

Għal dawn il-motivi, il-Qorti qegħda *ex officio* tirrevoka s-sentenza appellata u, biex ma tipprivax lill-partijiet mill-benefiċċju tad-*doppio esame*, qed turrinvija l-atti lill-Qorti tal-Maġistrati (Malta) b'hala Qorti ta' Ġudikatura Kriminali sabiex l-appellanti terġa' titpogġa fil-pożizzjoni li kienet immedjatament qabel ma ġiet pronunzjata s-sentenza appellata u biex terġa' tingħata sentenza mill-ġdid skont il-liġi.

Onor. Dr. Neville Camilleri
Imħallef

Alexia Attard
Deputat Registratur